

BIZALOM

Havonta kétszer megjelenő szemle,

a világ folyásáról és az ember alkotásairól.

22. szám.

XIV. évfolyam.

1943. november 15.

A Kék Madár.

Maeterlinck verses színművének prózai átírata.

Különös karácsony.

(Folytatás.)

Hát lett is belőle olyasmi, ami Mytyl és Tytyl életében még sohasem fordult elő. Mytyl egy erélyes mozdulattal lerántotta kapálódzó öcsikéjét a lóról és a két testvér a következő pillanatban egymás hajába kapva hempergett a földön. Szép új ruhájuk csupa por és piszok lett. A nagy lármára előszaladt Luxus úr és megpróbált rendet teremteni a háborús felek közt.

— Mi történt itt?! — kérdezte felhúzott szemöldökkel.

— Luxus bácsi, — szepeget Tytyl — én nem tehetek róla ...

— De igen, tehet róla, — vádaskodott Mytyl — megbíálta a hajamat, össze-vissza rugdalt!

A házigazda nemcsak gazdag, de okos ember is volt. Rögtön tudta, honnan fúj a szél. Szólt a lovásznak:

— Hozz még egy ponnyt, akkor nem fognak veszekedni.

A lovász elment a ponnyért. Tytyl, akiben felülkerekedett a jobb érzés, azonkívül nem szeretett sokáig haragban lenni, letörölte ruháját és így szólt:

— Tessék, ülj fel rá.

De a kapzsi Mytylnek esze ágában sem volt elfogadni a békejobbot.

— Csak tartsd meg, én az újat kapom.

— Hogyne, még mit nem. Én jöttem előbb!

Ezen aztán megint úgy összekülönböztek, hogy szóba sem álltak többé egymással a nap folyamán.

Úgy is mentek aludni a legnagyobb haragban. De este amikor elcsöndesedett a ház, Mytyl úgy érezte, hogy korai még lefeküdni és csipkékke. díszített pompás kis hálóruhájában szobáról-szobára sétált. Hát ahogy a süppedő perzsaszőnyegeken lépegetve kacéran nézegette magát a nagy-tükörben, egyszer csak Luxus úr lakosztályába került. Luxus bácsi-ében volt még. A lámpa fényénél egy nagy aranykötésű könyvet olvasott, de milyen keserves állapotban! Egyik vastagon bepólyázott lába ugyanis külön bársonyszőnyegon pihent. Mytyl részvélteljesen megkérdezte:

— Mi baja a lábának, Luxus bácsi?

— Köszvény kínozza, ne nyúlj hozzá!

Ezt olyan mogorván mondta, hogy Mytyl megsértődött.

— Nem is akartam!

De a sértődőség csak rövid ideig tartott. Elvégre ez a kedves bácsi ellátta őket minden jóval, illő volna tehát lefekvés előtt megcsókolni, — gondolta és ismét elindult Luxus úr felé. Ez azonban ingerülten rászólt:

— Ne közeledj!

— Akkor is fáj?

— Ha csak ránézel is fáj! Menj aludni!

Ez már határozottan barátságtalan cselekedet volt Luxus úr részéről. Mytyl kitipegett a szobából. De a küszöbön meggondolta magát.

— Luxus bácsi! — csipogta a leghizelgőbb hangján.

— Mi az, még itt vagy?

— Igen.

— Mit akarsz?

— Szeretném, ha felolvasna nekem. Apu is mindig szokott nekem meséket olvasni lefekvés előtt.

— Ostobaság. Megmondhatod apádnak is! Luxus úr tövig beleütötte orrát a nagy könyvbé.

Úgy tett, mintha nem is hallotta volna, hogy Mytyl halkan jóéjt kívánt. De a kis haszontalan nem tudott beletörödni vereségébe. Olyan volt, mint a légy, amely újra és újra visszazáll a cukorra. Egyszer csak megint ott állt Luxus úr előtt.

— Luxus bácsi.

— Mi az már megint?

— Ne beszéljünk kicsit lefekvés előtt?

— Miről?

— Hát ... semmiről ...

Mytyl borzasztó zavarban volt. Úgy szerette volna kibékíteni a mogorva öregurat, de akárhogy próbált a szívéhez férkőzni, mindig kudarcot vallott. Végre némi tündődés után eszébe jutott a mentődlet:

— Legalább megcsókolhatom? Akkor azt képzelném, hogy apu ...

— Na nem bánom, gyere, -- mondta Luxus úr, csak hogy megszabaduljon végre kis kínzójától. — De ügyelj, ne érj a lábamhoz!

Mytyl azonban olyan mohón ugrott neki, hogy végkép elrontotta a dolgot. Luxus úr sziszegve kapott sajgó lábához és valósággal ráförmedt a megszegyenült Mytylre.

— Ügyetlen liba, takarodj!

Ezt se mondták még Mytylnek soha. El is határozta rögtön, hogy egy percig sem marad ebben a házban, ha nekiadják is az egészséget, mindenestől. De kihez forduljon? Tytylrel haragban van, Tylette bezárkózott a szobájába, biztosan tejet szűrcsől vagy az élesztárból elesent libamáját dézsmálja. Hopp, itt van Tylo. Némi keresés után meg is találta a gyönyörűen berendezett kutyaólak egyikében.

— Tylo, csakhogy megtaláltalak. Mit csináltál napközben?

— Semmit, — panaszkodott Tylo, — a kutyák sem akarnak játszani velem.

— Miért?

— Mert nincs kutyabőröm ... akarom mondani pedigrém.

És ahogy a ház felé indult Mytylrel, dühösen ráfordult a szomszéd kutyaól két fagyos előkelőségű lakójára, két karsú orosz agárra. De nem ért rá saját bánatával törödni, mert kis úrnője teli volt panaszkodással.

— Tylokám, én olyan boldogtalan vagyok. Itt senki se igazán kedves hozzám, mint apu és anyu. Nem is adnám őket ezért az egész gazdagságért!

— Pedig ők szegények, — vélte Tylo.

— Nem szegények, csak nincs pénzük. Ez pedig nagy különbség.

Hirtelen eszébe jutott, hogy nem annyira vigasztalásért jött Tylohoz, mint azért, hogy valamit kieszeljenek. A kutyának is ez járt a fejében:

— Hogy kerülünk el innét? És hol van az én másik kis istenkém, Tytyl?

— Haragban vagyunk, — vallotta be a kislány.

— Ennek is ez az átkozott hely az oka. Oldjunk kereket mentől előbb.

— De Luxusék nem engednek ám. Hallottam, amikor megbeszélték, hogy örökbefogadnak bennünket.

— Merjenek csak visszatartani! — vicsorgatta a fogát Tylo.

Benyitottak Tytylhez, aki álmosan ült föl mennyezetes ágyában. Mytyl hékülékenyen közeledett hozzá.

— Tytyl, ne haragudj rám. Nagyon-nagyon megbántam. Olyan egyedül vagyok nélküled.

A kisfiú duzzogott:

— Most persze megbántad, de holnap újra kezded.

— Nem. Soha.

Olyan szívhezszóló volt a hangja, hogy nem lehetett rá tovább haragudni. „No, csókoljátok meg egymást, — dohogta meghatottan a kutya — és siessetek öltözni.“

Most még csak Tylettet kellett értesíteni. Meg is találták a szomszéd szobák egyikében, aho! puha kereveten lustán elnyúlva, szalmaszálon keresztül tejet szűrcsölt. Amikor megpillantotta az útrakész társaságot, az jutott az eszébe, hogy itt kell hagynia mindezt a sok jót és bosszankodva mondta:

— Mi az, összeesküvés?

Mytyl közölte vele a határozatot.

— Elmegyünk innét, nem tetszik itt.

— Pedig olyan kellemes ... Gondoljátok meg jól a dolgot.

— Te itt maradhatsz, ha tetszik! -- horkant rá Tylo.

— Nem, Tylettet is visszük! — rendelkezett Mytyl. — Szép csendesen kisonunk a házból.

Megindultak a lépcsőház felé. Tylo ment elől, mert az ő nagyszerű hallására és pompás szimatára szükség lehetett menekülés közben. Tylette a menet végén helyezkedett el és azon törte a fejét, hogyan lehetne Luxusék figyelmét felhívni a szökésre. Kértek az emeleti lépcsőhöz és óvatosan lopakodtak fokról-fokra, amikor Tylette színlelt vigyázatlansággal meglökte az emeleti korlát közepén elhelyezett óriási díszvázat. A hatalmas edény nagy csattanással zuhant a földszinti előcsarnok márványkockáira, ahol ezer darabra tört.

— Ez annak a pimasz macskának a műve! — acsarkodott Tylo.

Ha módja lett volna rá, alighanem elkapta volna Tylette torkát, erre azonban pillanatnyilag nem kerülhetett sor, mert a csattanásra benépesült az emelet, lakájok futkároztak össze-vissza és előbotorkált rossz lábával Luxus úr is.

— Mi ez a vad lárma? Mi történt?

— A váza leesett! — szólt bosszúsan egy komornyik a földszintről.

Jean, a gyerekek felügyeletével megbízott lakáj, izgatottan jelentette gazdájának:

— Luxus, úr eltűntek a gyerekek!

Mytyl, Tytyl és Tylo lépcsőház korlátjához lapultak. Még a lélegzetüket is visszafojtották és hallani vélték a saját szívük dobogását. De nem volt vesztegetni való idejük, mert Luxus úr kiadta a parancsot:

— Akármibe kerül, el kell fogni őket!

— Átvágjuk magunkat — morgott elszántan Tylo. — Csak gyertek utánam...

Észrevette, hogy a földszinten tartózkodó komoronyik a bejárati ajtó elzárására készül. Egy ugrással a korláton termett, vad iramban leszánkóztott rajta és a síma kőkockákon végigcsúszva leütötte lábáról az inast. Mialatt ők ketten egymásba gabalyodva küzdöttek, Mytyl és Tylytl kirohantak az ajtón. Tylette bosszankodva követte őket. Csakhamar túl voltak a park kapuján is, de még sokáig nem mertek visszanezni, mert valaki szuszogva futott utánuk. Csak később derült ki, hogy Tylo volt az illető, aki egy jólsikerült horogúléssel megszabadult a komoronyiktól és most mint hátvéd fedezte a rendetlen visszavonulást.

Ezalatt bent a kastélyban Luxus úr és felesége mélabúsan nézték az eltört váza cserepeit.

— Neveletlen kölykök — mondta Luxusné.

— Hagyd, — legyintett Luxus úr. — Túl fiatalok még, nam értéklik a fényűzés örömét.

És csendesen hozzátette:

— ... mi pedig túlregek vagyunk lemondani róla.

— Feljön a hold, — vélte Tylo — aki nem tudni miért, babonás tiszteletet érzett az ég éjszakai vándora iránt.

— Nem a hold az, — válaszolta Mytyl — hanem a Fény, aki értünk jött.

És valóban nemsokára megpillantották a Fényt, amint aranyhaját fésülgette az árokparton. Már messziről eléjük kiabált patakvizcsobogású, tiszta hangján:

— Megtaláltatok a Kék madarat?

— Elfelejtettük keresni, — vallotta meg töredelmesen Mytyl.

— Ott úgyis hiába kerestétek volna...

— Bizony kár volt az időért!

— Nem kívánczol vissza Luxusországba?

— Soha! Soha!

— Látod, akkor mégsem volt kár az időért.

Tylo azonban úgy érezte, hogy némi számadása van Tylette kisasszonnyal.

— Te voltál az oka, hogy majdnem ott maradtunk!

— Én?! — mondta Tylette a megbántott ártatlanság felháborodásával.

— Igenis te. Leverted a vázát, hogy „csendben“ szökhessünk.

— Ugyan kérlek, képzelődsz.

Tylo felvonta az inyét és megmutatta veszedelmes fogait.

— Figyelmeztetek, — morogta — hogyha még egyszer ellenünk törsz, nekiugrom a torkodnak és leharagom a fejedet!

— Én pedig kikarmolom a szemedet!

Mytyl, aki sohasem hitt a macska kétszínűségében, leintette Tylot:

— Örökké marakodtak, legyetek végre csendben!

Tylytl ásitva panaszkodott.

— Én nem megyek sehova sem. Álmos vagyok...

És akkorát ásitott, hogy majdnem elnyelte a saját füleit.

Egy irdatlan nagy erdő szélén álltak. Az egyik tölgy alján mohos, puha gyep pad kínálkozott fekhelyül. Pompásabb ágyat el sem lehet képzelni.

— Aludjatok — mondta a Fény csendesen.

— Majd később visszatérek és felkeltelek benneteket.

Elsuhant a fák között. Mytyl és Tylytl lepihentek a fa alá és mély álomba szenderültek. Tylo egy darabig nyugtalanul forgott az avarban, valóságos fészket ásott magának, aztán ő is elaludt. Éppen csak az orra hegye látszott ki a száraz levelek közül.

Hát Tylette vajjon mit csinál?

— Figyeljétek csak, ott megy bársonypuha lépteivel az erdő belseje felé és sötét körvonalait lassan elnyeli az éjszaka.

A Fák összeesküvése.

Tylette, a macska, egyre gyorsította lépteit. Valami nagyon gonosz dologra gondolhatott, mert szemének tüze szinte meggyújtotta a száraz avar. Már közeledett útjának céljához, előtte állt király mogorvaságában az erdő Matuzsálemje, az ezeréves vén tölgy. Mohával szegett odva akkora volt, mint egy kapu. Tylette tölcserít csinált a tenyereiből és felkiabált a fa koronájába:

— Tölgy apó! Hahó, Tölgy apó!

Egyszerre keménykötésű, izmos, kicserezett bőrű aggastyán lépett ki a tölgyfa odvából. Bár ősz szakállá behavazta a mellét, fellépéséből és mozdulataiból lebirhatatlan erő és szívósság áradt. Döngő hangon kérdezte:

— Ki az, aki szólít és mért zavarja nyugalmat?

— Én hivattalak, — mondta Tylette és szemtelenül hozzátette: — Kikiabálom a tudómet. Süket vagy?

— Igen, a favágók fejszecsapásaitól...

Tylette hangja fontoskodóvá vált.

— Hívd rögtön a többieket: a Fenyőt, a Büköt, a Hársot, a Nyárfát, a Nyírfát, a Platánt, a Gyergyánt és mind a többieket, akik birodalmukba tartoznak.

— Mi történt? Itt a világ vége?

— Te csak hívd össze őket. Nagy veszedelem fenyeget, ha nem hallgatsz rám, végünk van.

Tölgy apó nagyot kiáltott és ime a következő szempillantásban innét is onnét is sietve közeledtek a fák szellemei. Még az öreg Almafa is eljött, pedig öklönyi görcsök duzzadtak a lábikráján. Ott volt a karcsú Fenyő, a szálás Nyárfa, aki olyan sudár és egyenes volt, hogy beillett volna testőrnök bármely fejedelmi udvarba; az ezüstpáncélos Nyír, sőt a Szomorúfüz is megjelent, bár nem vegyült a csoportba, csak tisztos távolból lengette özvegyi fagyilat és szakadatlanul könnyezett. Tölgy apó bosszúsán rászólt:

— Mi bajod?

— Nem bírom ki, nem bírom ki — zokogott szünet nélkül a Füz és valami zavaros magyarázatba kezdett, amit nem lehetett megérteni, mert a hangja folytonosan sírásba csuklott...

A fák végül otthagyták a tisztáson, magányos bánatával, Tölgy apó pedig kimondta a határozatot:

— Nincs szükségünk rá, nélküle is elegenden vagyunk.

Aztán Tyletthez fordult:

— Beszélj, mi történt?

Tylette hangja ünnepélyes komorsággal zengett:

— Figyeljete ide fák. Ősi ellenségeiteknek, a favágónak gyermekei a Kék madarat keresik az erdőben...

— Igyekezzünk megakadályozni őket, hogy reszkessenek és rémületükben elfelejtsék, miért jöttek. Mert aki a Kék madár birtokába jut, azé minden hatalom a földön... Megértettétek? A Kék madár tulajdonosa mindent megtehet büntetlenül. Tölgy apó számítok rád... Bükkfa, a te erős karjaidra is szükség lesz...

— Bizhatsz bennünk — dörögte Tölgy apó.

— Elpusztítjuk őket! — fogadkozott a Bükk.

És a fák össze-vissza kiabálni kezdtek. „Az az ember is pusztít minket... elfürészeli a derekunkat... fejszecsapásokkal megöli a gyökereinket... Halál a favágó gyerekeire...”

A Nyárfa, aki a legmagassabb volt köztük, reszketett az indulattól:

— Felkiabálok ellenségeinknek, a Szélnek és a Villámnak, hogy ők is segítsenek. Inkább feláldozzuk magunkat, de a favágó gyermekeinek pusztulniuk kell!

— Az ágaimmal ütöm le őket, — ordította magán kívül a Gyertyán.

Tylette még egy darabig tüzezte őket, aztán elosont a zürzavarban és elégedett mosollyal tért vissza a gyerekekhez. Gyorsan felrázta őket. Látszólag minden békés és csendes volt az erdőben. Tytyl, aki mély és üdítő álomból ébredt, gyönyörködve csapta össze kezecskéjét:

— De gyönyörű itt!

Mytyl azonban útjuk céljára gondolt és miatti szemügyre vette a lombokat, csalódva szólt:

— Nem látok se Kék madarat, se másfélét.

Egyszerre halk zúgás hallatszott az erdő mélyéről. Tylo, akinek volt már némi tapasztalata ilyen dolgokban, aggódva közölte véleményét:

— Azt hiszem vihar lesz, keressünk menedéket...

A morajlás most már egészen közlőrl halatszott. A fák koronái összehajoltak, a gyengébb ágak csavarodni kezdtek, a vastagabbak fenyegetően recsegték, ropogtak. A Szél teleszitta tüdejét és egyszerre kilehelte magából a sok levegőt, aminek az lett a következménye, hogy a talajt elborító száraz levelek szanaszét repültek.

— Ugye mondtam? — szűkölt Tylo. — Itt a vihar!

— Bújjunk ide, — ajánlotta futás közben Tylette és Tölgy apó odvára mutatott.

Ebben a pillanatban egy letört faág végigvágott Tylo hátán.

— Jaj! — üvöltötte a kutya. — Nem szeretem a botot!

Az elemek haragja csak most kezdett kibontakozni. Fent az égboltozaton tintakék fellegek gyülekeztek. A Nyárfa ígérétehez képest felkiabált

az égre: „Villám csapj le, égesd el a favágó gyermekeit!”

Cikk-cakkos tűzsugár csapott le a tintakék felhőkből és egyenesen a Nyárfára köpte lángoló nyilait. A Nyárfa óriási fáklyává változott. Csak úgy szórta magából a méteres szikrákat. Mikor már a lába alatt elhúzódo gyepszőnyeg is égni kezdett, a rajongók elszántságával énekelte: „Meghalok, de a favágó gyermekei is velem pusztulnak!”

Tylette kézenragadta Mytylt és egyenesen a lángoló Nyárfa felé rohant. Tytyl sirva követte őket, míg Tylo torkaszakadtából kiabált:

— Ne arra! Belerohanunk a tűzbe!

De a Bükk, aki attól félt, hogy a gyerekek megfogadják Tylo intelmét, szörnyű reccsenéssel derékba tört, lezuhant és elzárta a visszafelé vezető utat. Tylette pedig szüntelenül ezt darálta:

— Ne féljete, nincs veszély!

A mozgó tűszőnyeg egyre közelebb szaladt hozzájuk. A Szél üvöltözve élesztette a lángokat, évszázados fák csavarodtak ki gyökerükkel a földből, döngve zuhantak alá és közben ezt kiabálták: „Halál! Halál, halál a favágó gyermekeire.” A lángok szinte már beleharaptak Mytyl lobogó hajába, amikor Tylo orra a pernyehullásban az égő fák gyantaszagában is megszimatolta, hogy valahol a közelben folyónak kell lennie. Kitépte Mytylt a tűztenger felé rohanó Tylette kezéből és a kisfiút is maga után vonszolva, boldogan felüvöltött: „Utánam, tudom az utat!”

A halál még minden lépésüknél ott leskelődött. Volt úgy, hogy égő gyepkockákon kellett átugraniok, volt úgy, hogy az utolsó pillanatban kerülték ki egy lezuhanó faóriás halálos csapását. De a sarkukban száguldó veszedelem új és új erőt adott tagjaiknak. Egyszerre csak az égő erdő rőt lángjainak fényében megcsillant valami a lábaik előtt. A folyó! És a sors ügylátszik mégis csak kegyelmet akart gyakorolni rajtuk, mert a parton egy cölöphöz kötött csónak ringott.

Tylo beemelte a gyerekeket a csónakba. Éppen a kötelelet akarta kibogozni, amikor Mytyl észrevette, hogy Tylette hiányzik.

— Tylette, Tylette! — sikoltzott. — Gyerünk vissza, mentsük meg őt!

De Tylo keményen forgatta az evezőt és így szólt:

— Megérdemelte a sorsát. Különbem sem rohanhatunk vissza a tűzbe.

A csónak gyorsan siklott lefelé a víz közepén. Mellettük a part két oldalán a fák tehetetlen dühükben megpróbálták rájuk esni, de lassan felhagytak szándékukkal. A vihar is alábbhagyott és a könnyű szellő, amely most szembejött velük, a közeli rét tiszta illatát hozta. Itt már csak egy-egy bólogató Szomorúfüz ácsorgott a parton. És Mytyl egyszerre csak megpillentotta a parton rájuk várakozó Fényt. Odakormányozták a csónakot.

— Fény, — szólt Mytyl bűnbánattal — bocsáss meg, a te engedélyed nélkül mentünk.

— Fő, hogy végre biztonságban vagyok — felelt a Fény és kedvesen megsimogatta Tytyl fejecskéjét.

— A Villám felgyújtotta az erdőt.
 — Igen. A Villám és a Tűz az én gonosz mostohatestvéreim — felelte a Fény. — Mindig óvakodjatok tőlük.

Mytyl a szemét törülgette.

— Szegény Tylette odaégett...

— Csak azt kapta meg, amit megérdemelt, — morogta elégtétellel Tylo.

A Fényt a Kék madár ügve érdekelte.

— Nem értünk rá keresni — vallotta be Mytyl. — Saját életünk megmentéséről volt szó.

Tylo, akit elfárasztott a sok céltalannak tetsző vándorlás és kaland, kissé kételkedve hozzátette:

— Talán nincs is olyan madár.

— Van — felelte Mytyl hittel — Kell, hogy legyen.

— Bizony van, — erősítette a Fény is — de most már csak egy helyen lehet. Keressétek a Jövő birodalmában.

— Igen. A jövő gyönyörű dolgokat rejteget.

— Ünöm a gyönyörű dolgokat, — dohogta a kutya és fájdalmasan tapogatni kezdte a talpait.
 — Az én jövőm fájó tyukszemek!

— Hát jól van maradj itt és várj meg bennünket. Majd a Fény megmutatja merre kell indulnunk.

Hirtelen felhőbenyúló hegycsúcs magasodott fel előttük. Ameddig a szem követni tudta, keskeny lépcsőfokok vezettek a sziklába vésett úton. Mytyl és Tytyl elszédültek, amint tekintetükkel fel próbálták mérni a meredeket.

— Ezeken a lépcsőkön induljatok el mindig feljebb és feljebb — mondta a Fény, — Nem kell sietni. A Jövőt mindenki megtalálja. Én majd később értekez megyek...

A két gyerek lassan kapaszkodott felfelé. Még az út negyedrésznél sem tartottak, amikor már elnyelte körvonalait egy rózsaszínű felhő, amely eltakarta a Jövőt, a halandó emberi szemek elől.

A Jövő birodalmában.

Ki tudja hány lépcsőfokot tettek meg felfelé, mégis az volt az érzésük, hogy lépteik egyre könnyebbé válnak, mintha végleg elváltak volna szülőanyjuktól, a Földtől. És amikor már szinte lebegni látszóttak, egy óriási márványcsarnok tárult szemük elé. És a nagy csarnok napfényben szikrázó terméi tele voltak játszadozó, komolyan beszélgető gyermekcsoportokkal. Milyen szépek voltak és milyen kedvesek, színes selyemből készült görögös tunikájukban.

Mytyl és Tytyl elfogódva álltak meg egy csoport előtt, amelynek tagjai, kisfiúk és kislányok tágranyilt szemmel mustrálták őket.

— Ni, — kiáltott fel egy aranyszőke, kékszemű csöppség — élő gyerekek!

— Nézzétek, — futott a nagy ujdonság szájról-szájra — élő gyerekek!

Tytyl csodálkozva húzta össze szemöldökét.

— Miért hívnak ezek minket élőknak?

— Nem tudom, — vallotta be Mytyl.

Az első kislány, az aranyszőke angyal, bizonytalanul fordult társaihoz:

— Megszólítsam őket?

— Ügye, ti élő gyerekek vagytok?

— Igen, — felelte Mytyl — ti talán nem?

— Mi várjuk, hogy megszülessünk.

A kis aranyszőke tetőtől talpig végigmustrálta a két földi gyereket és egyre jobban csodálkozott.

— Furcsa ruhátok van, — mondta. Mi az amit a lábatokon hordotok?

— Cipő.

— Cipő? — ismételte a meg nem született angyal. — És mire jó az?

— Hogy megvédje a lábat a hidegtől, nedvességtől, kavicstól, üvegcserepektől...

Az angyalka sokáig törte buksi fejét, de sehogysen tudta kihámozni Mytyl szavainak értelmét. „Ezt csak a születésünk után fogjuk megérteni” — szólt lemondóan. De Mytyl sem volt még tisztában a megszületendő gyermekek helyzetével.

— Ti mért nem születtetek meg?

— Várunk a sörunkra, — felelte a kislány.

És egy csöppség, aki a földön ült és semmiel sem viselt szebb vagy finomabb ruhát, mint a többiek, büszkén megszólalt:

— Én trónra fogok születni.

Elfogódva, nézegelődve, kéz a kézben vándoroltak tovább a végtelennek tetsző csarnokban. Újabb és újabb fiúk és lányok seregei mellett haladtak el, amikor egy pufók, édes kislány futott feléjük és lelkesedve rájuk kiállt:

— Mytyl, te vagy az?!

És miután Mytyl igent intett, a kisfiú kezét fogta két kis levegőkönnyű markába.

— Te pedig Tytyl vagy, ügye?

— Igen, de honnét ismersz bennünket?

— És a kis pufók boldogan közölte.

— Én a ti testvérekétek leszek!

Összelelkezve, sugárzó arccal nézték egymást az égi ragyogásban.

— Velünk fogsz élni? — kérdezte Mytyl.

— Nem tudom mikor, talán egy év múlva.

— Sajnos, — mondta, — nem maradhatok sokáig veletek.

— Aztán elmegy?

— Igen...

Tytyl, aki még alig élvezte a földi élet izeit, de azért mindent pompásnak talált, ami a földön történt, ebben a mondatban foglalta össze álláspontját:

— Rövid időre nem is érdemes eljönni.

— A választás nem rajtunk múlik, — felelte a testvér.

Mialatt ez a beszélgetés folyt, tovább sétáltak és a csarnoknak egy olyan részébe jutottak, amelynek rekeszeiben fiúk és lányok, de főleg fiúk, különféle tanulmányokkal foglalatostkodtak. Volt, aki szünet nélkül írt, volt aki görehek és lombikok fölé hajolt, a harmadik fűrt-faragott, kalapált, a negyedik rejtélyes számoszlopok tanulmányozásába mélyedt.

— Kik ezek és mit csinálnak?

— Nézzétek meg. De most már vissza kell térnem a többiekhez.

Mytyl mégegyszer átölelte a kislányt.

— Boldog vagyok, hogy megismertelek. Isten veled testvérke.

— ... majd szólok anyunak, hogy jönni fogsz!
— kiáltotta utána Tytyl.

Testvérke elvegyült a születendő gyerekek csoportjában, Mytyl figyelmét pedig egy rendkívül komoly kislány ébresztette fel, aki lombikokban különböző színű folyadékokat kotyvasztott.

— Érdekel a tanulmányom? — kérdezte Mytyl.

— Igen.

— Nézd meg jól, mert ez egykor sok szenvedést fog megszüntetni... Például, ha eltörik a karod, ez elaltat, amíg bekötözik.

— És nem érzek majd fájdalmat?

— Nem. Egy cseppet sem.

— Szüless meg minél előbb!

Most egy hánatosságú ifjú előtt állt meg a két élő gyerek.

— Te miért szomorkodsz?

— Pár nap múlva meg kell születnem.

Mytyl rendkívüli mértékben meglepte a válasz. Hát akadnak olyanok is, akik félnek a gyönyörű, édes lélettől?

— És te nem akarsz?

— Nem.

— Pedig tetszeni fog.

A fiú azonban gondterhesen csóválta fekete-fürtös szép fejét. Tiszta homlokán a fájdalom felhői borongtak.

— Sok odalent a boldogtalanság. Mi itt szabadok vagyunk... Ha megszületünk, már nem leszünk azok.

És most úgy zengett a hangja, mint az orgona.

— Küzdeni fogok az igazságtalanság, az embertelenség ellen. Küzdeni fogok a szeretet uralmáért...

Mytyl szemét elborították a könnyek. Ha nem is nagyon értette, amit ez a szomorú kislány mondott, érezte, hogy valami vigasztalót kell felelnie.

— Le kell menned!

— De nem fognak rám halgatni!...

Halvány képén könnyek permeteztek végig, de Mytyl már megfordult, mert a végtelen csarnok gyermekcsoportjai nyugtalanul hullámszerűen kezdtek, mintha valami rendkívüli, örömteljes, izgató esemény előszele hozta volna mozgásba a meg nem született lelkeket. És csakugyan ott, ahol a csarnok terrasszá szélesült, egy gyönyörű fehér hajó kötött ki, duzzadó ezüst vitorlákkal. A terrasznak innenső szélén pedig egy szikár aggastyán magaslott fel. Inas, hosszú karjai voltak, kaszát és homokórát tartott a kezében. Pergamentszerű bőre alatt a szálló évezredek kiszikkasztották a húst. A hangja olyan volt, mint ézengés és hegyomlás együtt. Tiszta, kék tekintete hidegen sugárzott, mint a felhőtlen téli éghozzat.

Előtte egy iven, fiú és lánynevek végtelensége sorakozott.

— Ki ez? — kérdezte lenyugözve Mytyl.

— Idő apó, — súgta egy fiú a legközelebbi csoportból. — Ő viszi a földre a ma megszületendő gyermekeket.

Mytylnek feltűnt, hogy a kislány reszket.

— Miért reszketsz?

— Hogy engem nem fog szólítani.

— Le szeretnél menni?

— Igen. De a szüleimnek nincs idejük számomra...

— Nem szívesen látnak?

Nem tudják, milyen boldogak lennének velem!

De hirtelen megzendült Idő apó szava:

— Dearing.

A kis fickó, aki Mytyl-lel ezt a suttogó párbeszédet folytatta, a szívéhez szorította kezét. A boldogság szinte a torkára fullasztotta a szót:

— Engem szólítottak, én vagyok!

— Látod, — mondta Mytyl jóindulatú mosollyal — mégis akarnak!

— Evans és Evans!

Két tökéletesen egyforma arcú és növésű angyalka lépett ki a gyermekek tömegéből. Kézfogva sétáltak fel a hajóhídon. Nem lehetett mosolygás nélkül nézni őket, még Idő apó csontos szája szögletében is ott bujkált valami nevetésképe. A listán aznap rengeteg név szerepelt. Akinek a nevét a vén Kaszás belekialtotta a csarnokba, felkelt és elindult. Most egy pöttöm legényke surrant a hajóhid irányába. Olyan volt mint egy kis egér, látatlanul szeretett volna elvegyülni a földre indulók tömegében. Idő apó könyörtelen szava azonban megállította:

— Hej, te! Nem csapsz be, nem hivtalak!

És mialatt a kisgyerek megszegyenülve visszasonypolygott, Idő apó mérgesen dohogni kezdett:

— Már harmadszor akar idő előtt megszületni... Meg ne próbáld mégegyszer!

Közben újra a listát tanulmányozta és bosszúsága nőttön nőtt.

— Még több kereskedő? Elég belőlük! Hol vannak a mérnökök?

Most meghatóan szép fiatal pár állt Idő apó elé. Egy fiú és egy lány. Ahogy egymást átölelve tartották, Mytyl és Tytyl azt hitték, hogy ezek így fognak egy életen át menni, kéz a kézben. De a zord öreg csak a fiú nevét olvasta, a lányét nem. És ők csak álltak és nem mozdultak.

— Nem hallottad, téged szólítottalak? — harsonázott Idő apó hangja a fiúra.

— Engedd, hogy itt maradjak veled!

A lány is felsírt:

— Vagy engedd, hogy velem menjek én is.

Megint a fiú:

— Szeretjük egymást és ő csak később fog megszületni, amikor én már rég meghaltam.

— Ne tartsatok fel. Indulj!

— Én leszek a Föld legszomorúbb embere, — zokogott a fiú és léptei alatt még a hajóhid is fájdalmasan dohogott.

— Ebből költő lesz — dörögte Idő apó.

És jöttek, jöttek, jöttek sorba. Vigan szorongva, lelkesedve, sírva, mosolyogva. És a fedélzet olyan volt, mint egy nagy ember-rét, amelyen aranyszínű, barna, vörös, fekete gyerekfejcskék virítanak. Ott álltak, ujjongtak, integettek a korlát mellett, boldogok és boldogtalanok, akik e napon fogják meg-

izlelni a földi létet, a gazdagságot, a nyomort, a szépséget vagy a szenvedést. Idő apó a kormánykerékhez lépett, kaszája, mely annyi rendet vágott már az élők soraiban, megcsillant az azúrfényben és a homokórán peregni kezdtek a szemek. Az ezüstvitorlás fehér hajó elsuhant a part mellett és mialatt a láthatatlan habokat szelte, kimondhatatlan lágy és mégis ujjongó kórus hallelujázott fel:

„Messzi földre indulunk,
Az élők közé jutunk,
Lesz édes apánk, anyánk,
Boldogan várnak reánk.“

Mytyl és Tytyl úgy érezték, hogy szívük olvadozni kezd a gyönyörűségtől. Ez a lágy dal újra felébresztette bennük az otthoni utáni vágyat.

— Ki énekel? — kérdezte könnybenüsző tekintettel a kislány.

Egyszerre százan is válaszoltak:

— Az anyák, akik gyermekeik elé jönnek!
Tytyl elsírta magát:

— Anyuhoz és apuhoz akarok menni...

— Igen, — helyeselt Mytyl — és elmeséljük merre jártunk.

De Tytylnek aggályai voltak.

— És a Kék madár. Mit mondunk majd a tündérnek?

— Az igazságot. Mindenütt voltunk, mindenütt kerestük, de sehol nem találtuk!

— Igen, ezt mondjátok meg neki, — esendült meg egy ismerős, hegyipatak-csobogású hang. És a gyerekek ujjongva ismertek vezetőjükre, a Fényre.

Mert nézzétek csak, ott álltak már a szilárd földön, sőt ez a legcsodálatosabb, a szülői ház előtt. És Tylo is ott vol! és boldogan ugrált körülöttük, nagy cuppanós pusztit adva a képükre és a kezeikre.

— Menjete be, — mondta szeliden a Fény.

Mytyl boldog is volt, de el is pityeredett, ha arra gondolt, hogy el kell válniok.

— Gyere be velünk te is.

— Nem mehetek. Még sok helyen van dolgom. De azért veletek leszek. Nem ebben az alakban, de mindig rám fogtok ismerni a holdsugarban, a csillagokban, ragyogó pirkadásban, minden égő lámpában és lelketek világos, jó pillanataiban.

Hosszasan, szeretettel simogatta a két gyerek fejét.

— Isten veletek. Találkozunk még...

Újra otthon.

Hogy aztán mi történt, mi nem történt, az örök titok marad úgy Mytyl, mint Tytyl előtt. Ők ugyanis határozottan emlékeznek, hogy még búcsút integettek zsebkendőjükkel a Fénynek és ime a következő pillanatban anyu selyemsuhogású hangja hatolt a fülükbe:

— Felkelni gyerekek! Ki az ágyból kis álomszuszékok! Elég az alvásból!

Először Mytyl nyitotta ki a szemeit.

— Tytyl, — kiáltotta, — nézd csak, anyu van itt!

A boldogság úgy muzsikált a hangjában, hogy anyu, aki Mytyl részéről nem szokott ilyen viharos

örömkitörésekhez, csodálkozva nézett rá. De még jobban meglepődött Tytyl kérdésén.

— Anyu, igazán te vagy az?

— Ki más lennék? Mi bajotok?

— De jó, hogy újra látunk.

— Ej, ne csacsiskodjatok, már miért ne látjátok? Hiszen csak tegnap este váltunk el. Biztosan álmodtatok.

— Nem álmodtunk. Látogatóban voltunk nagyapónál és nagyanyónál!

— Nagyapó még mindig babákat farag — ujságolta Tytyl. — És nagyanyó éppen olyan ma is, mint régen. Almáslepényt akart sütni.

Anyu megzavarodva hallgatta ezt a sok összevissza beszédet. A lárma rá benyitott apu is.

— Mi az? — kérdezte. — Miért zajonganak a gyerekek?

— Apu, apu!

A két gyerek most Tyl favágót táncolta körül. Anyu gondterhesen mondta:

— Valami bajuk van. Ügylátszik sokat ehettek az este. Azt mesélik, hogy látták nagyapót és nagyanyót.

— Isten bizony láttuk! — erősködött Mytyl.

Tytyl pedig kedveskedve apja melléhez simult.

— Apu, úgy hiányoztál...

A favágó arca hirtelen elkomorult.

— Csak fogok hiányozni, mert elmegyek a csatába.

— Oh, egészen elfelejtettem, — mondta Mytyl.

— Hát akkor fölveszem a katonaruhámat, — sóhajtott.

De Wilhelm szakállas feje, amely e pillanatban megjelent a nyíló ajtó résén, jókedvűen sugárzott.

— Tegnap mint ördög, rossz hírt hoztam — kiáltotta széles nevetéssel. — Most mint Mikulás jövök: itthon töltheted a karácsonyt, de még az újesztendőt is!

Anyu szívéből örvendező sóhajítás szakadt fel.

— Mi történt?

— Fegyverszünetet kötöttünk! Boldog Karácsonyt mindannyioknak!

Elsietett, hogy a szomszédban is közölhesse a jó hírt. Mytyl és Tytyl táncra kerekedtek és úgy énekeltek: „Apu nem megy háborúba! Apu nem megy háborúba!“ Észrevették Tytot, akire szintén ráragadt a gyerekek örömteli izgalma és mindenáron azon iparkodott, hogy szeretetének jeléül megnyalja gazdájának képét.

— Apu, nézd Tylo is boldog!

Ezt Tytyl mondta. Mytyl pedig hozzátette:

— Meg is érdemli, mert jó volt hozzánk.

Kimentett bennünket a tűzből.

Anyu megrettent:

— Már megint félrebeszélnek ezek a gyerekek. „Miféle tűzből?“ — kérdezte idegesen.

— Kigyulladt az erdő. Alig tudtunk megmenekülni... Szegény Tylette benne is égett.

— Szegény — mondta apu hamiskás mosollyal és lenézett a sarokba. — De úgy látszik azért egész jó étvágya van.

Hát tényleg ott állt a sarokban Tyllette. A hátát felhúzta púposra és hegyes piros nyelve élvezettel lefetyelte a langyos tejet, amit anyu az imént készített elébe.

— Jé, hiszen meghalt! — csodálkozott Tytyl.

— Ez csak úgy lehet, — mondta mosolyogva Mytyl — hogy a macskát kilencszer kell agyonverni, míg egyszer meghal.

— Asztalhoz! Kész a reggeli!

A gyerekek szinte feldöntötték egymást, úgy siettek. Az igaz, hogy jócskán éhesek is voltak. És Isten tudja miért, ma alig tudtak betelni a mindennapi kávé és a barna kenyér pompás ízével.

— Minden olyan remek — áradozott Mytyl.

— Ugyan, — nevetett anyu — minden olyan, mint máskor.

— De nem. Az asztal sokkal szebb és a reggeli sokkal jobb.

— Igaz, — szólt anyu — nem is említettem még. Apu kora hajnalban felkelt és új kalitkát csinált a madárnak.

Mytyl és Tytyl rohantak megnézni az új kalitkát. És ahogy ott álltak előtte, gyökeret vert a lábuk. Mytyl mind a két kezét a szívére szorította, nagy szemei kitágultak a csodálkozástól és elfűlő hangon mondta:

— Tytyl! Nézd a madarat...

— Tegnap még fekete volt és ma reggelre megváltozott a színe!

És egyszerre kiáltották, mintha csak egy torokból jött volna a hang:

— A Kék madár!

Kék madár? — Apu és anyu hiába vették szemügyre a rigót, ők feketének látták továbbra is. Mytyl azonban össze-vissza beszélt mindenfélét.

— Mindenfelé kerestük... És egész idő alatt itt volt.

Kapkodva öltözni kezdett. Csak úgy repült rajta a szoknya a nagy igyekezetből. Aztán felemelte a kalitkát, kilépett a kunyhó ajtaján és vissza-kiáltott:

— Rögtön jövök!

Apu csodálkozva nézett utána.

— Egészen megváltozott. Sohasem láttam ilyennek.

Anyu mindjárt fején találta a szöveget:

— Boldog. Ez az egész.

A Kék madár csodája.

Mytyl szaladt az utcán. Dehogyan állt meg bámészkodni Gazdagék égiszérő karácsonyfája előtt. Sokkal sietősebb útja volt: ki kellett engesztelnie Angelát, Berlingot asztalos özvegyének béna kislányát. Angela most is ott ült tolószékében, mint tegnap, a nyitott ablak mellett. De Mytyl nem állt meg a ház előtt, hanem egyenesen rája nyitotta az ajtót. És mielőtt még a kislány szólhatott volna, Mytyl eléje tartotta a kalitkát:

— Angela, megbántam tegnapi gonoszágomat... Elhoztam a madarat. Neked adom!

És néztek csak, a váratlan öröm mozgatta meg Angela vérért vagy csakugyan a madár tette?

— Igazán nekem adod? — mondta és vékonyka lábával gyámolatlanul lelépett a tolószékről.

De már a második, harmadik lépést futva tette meg. Igazán senki sem mondta volna, hogy egy perc előtt még béna volt.

Éppen akkor lépett a szobába Berlingotné, az asztalos özvegye. A szegény asszony összecapta a kezeit.

— Angela! Ismét járni tudsz?

— Igen, — ragyogott a kislány, — Mytyl nekem adta a madarat!

Mytyl megtoldotta az ajándékot egy fontos kijelentéssel.

— Ez ám a Kék madár.

Berlingotné sirt és nevetett. A köténye egyik csücskével a könnyeit törölgette, a másikkal az orrát.

— Mytyl, — zokogta — ezt a csodát neked köszönhetjük. Szaladok elmesélem mindenkinek a faluban.

A kislányok magukra maradtak. Nézték a madarat, a Kék madarat, amely olyan ritka ezen a szomorú világon. Talán az egyetlen példány.

— Szeretném a kezembe venni, — súgta Angela.

— Nem bánom, de gyengéden tartsd.

Angela kinyitotta a kalitkaajtót és vékony ujjacskáival benyúlt a madárért. Kihúzta és úgy tartotta boldogan a szíve fölött, mint ahogy az igazán ritka kincseket szokás.

— Milyen puha és meleg!

Ám ki se mondta még, amikor a madár kiszabadította magát Angela gyenge ujjai közül és huss... kiröpült a nyitott ablakon. Egy darabig ott keringett még a háztető fölött, aztán magasra emelkedve nyilegyenesen elszállt az erdő irányában. Az asztalos kislánya sírásra pittyedt ajakkal állt az ablaknál.

— Elszállt! — zokogta. — Olyan boldog voltam és most itt hagyott.

Mytyl átkarolta barátinőjének vállát.

— Ne sírj, — vigasztalta — megtaláljuk.

— Soha! Soha!

— Én pedig tudom, hogy igen.

Olyan bizottsággal és határozottan mondta, hogy Angela felhagyott a zokogással.

— Biztosan tudod?

— Biztosan — felelte Mytyl és édes kis arca átszellemülten ragyogott.

— Mert a Kék madarat nem kell távoli országokban kergetni. A Kék madár mindig velünk van, ha szeretjük egymást és örülünk az élet legkisebb ajándékainak is. De mindig elrepül, ha bántjuk egymást, ha irigykedve figyeljük a mások örömét. Mert a Kék madár maga a boldogság és kalitkája: az emberi szív. (Vége).

Felelős szerkesztő és kiadó:

GÖLLNER MÁRIA.

F. jótékonsági folyóirat szerkesztősége és kiadóhivatala

FOGHÁZMISSZIÓ HELYISÉGE

Budapest, V., Markó-utca 27. földszint 6. szám.